

CREDITS

regie

Ignace Cornelissen

spel

Katrien De Ruyscher, Tom Van Bauwel, Bert Verbeke, Wito Geerts en Johannes Wirix-Speetjens

tekst en bewerking

Kris Van Steenberge

foto

Eric Fimmers

Lies Xhonneux

BRONNEN

Alkema, Hanny. "Een darte 'Max Havelaar': gelukkig een onversneden geval van literatuurschennis." *Trouw*, 14 februari 2005.

De Conseth, Thomas. "Kris Van Steenberge gooit hoge ogen met superdebuut 'Woesten'." *Het Laatste Nieuws*, 18 oktober 2014.

De Morgen, "Kris Van Steenberge wint Debuutprijs met 'Woesten', 14 oktober 2014.

Janssen, Hein. "Bestsellers op het toneel." *De Volkskrant*, 3 oktober 2014.

Koortz, "Seizoensbrochure 2019-2020." Lambrechts, An-Marie en Erwin Jans. "Je ziet dat je uiteindelijk toch een goochelaar geworden bent." Interview met Ignace Cornelissen. *Etcetera* #38, 15 mei 1992.

Vandyck, Patrick. "Lierenaar Kris Van Steenberge debuteert met 'Woesten'." *Gazet Van Antwerpen*, 17 augustus 2013.

www.ignacecornelissen.be
www.warande.be

DE WARANDE INFORMATIEF

OPMAAT/IGNACE CORNELISSEN

WOESTEN

Tweelingen mogen dan wel een handige spiegel-slash-soulmate hebben aan hun broer of zus; ze moeten ook overweg kunnen met typische ongemakken zoals de onnozele veronderstelling dat ze elkaars gedachten kunnen lezen en het feit dat ze voortdurend verward worden. Dat laatste probleem stelt zich alvast niet voor de tweeling uit 'Woesten (2013)', de indrukwekkende roman van Kris Van Steenberge. Valentijn is de schatigheid zelve, met zijn blauwe ogen en blonde krulletjes, terwijl zijn broer zo mismakt is dat hij volgens zijn vader niet eens een naam verdient. Het gedrocht met het beschadigde oog en zwart pierenhaar moet als Nameloos door het leven. "Het kind leed. Valentijn leefde", aldus de verteller. Maar dan moet het leed en het (over)leven eigenlijk nog beginnen. Het West-Vlaamse gehucht waarnaar Van Steenberge zijn roman noemde, wordt namelijk het strijdtonel van de Eerste Wereldoorlog. Al snel is Nameloos niet meer de enige verminkte dorpeling... Van Steenberge bewerkte zijn boek voor

het toneel, Ignace Cornelissen tekende voor de regie, en de Warande voor de première. "Van Steenberge blaast je van je sokken. Hij heeft geen inkt in de pen maar buskruit", oordeelde het enthousiaste Boekenpanel van 'De Wereld Draait Door'. Zet u dus schrap!

LEREN VERTELLEN ALS LEERKRACHT

Woesten werd bedolven onder de lovende recensies en prijzen, zoals de Bronzen Uil en de Publieksprijs, en werd "boek van de maand" in *De Wereld Draait Door*. De roman kaapte de Debuutprijs 2014 weg (en liet daarmee Griet Op de Beeck met *Vele hemels boven de zevende* en dertien andere genomineerden achter zich), een eer die onder meer ook Annelies Verbeke te beurt viel met *Slaap* en Erwin Mortier met *Marcel*. Inderdaad, *Woesten* was Van Steenberges allereerste. Het juryrapport bestempelde het werk als een "instant klassieker" en een "meeslepende, goed opgebouwde, stilistisch sterke, epische vertelling

met mooie karakters tekeningen”. De auteur verklaart lachend dat zijn debuut dat meeslepende karakter te danken heeft aan zijn carrière als leerkracht: “Ik heb tien jaar in het eerste leerjaar gestaan en daar heb ik geleerd hoe je een spanningsboog moet opbouwen.” Het boek was een droom die in vervulling ging voor Van Steenberge, die als kind vaak begon met schrijven, maar het meestal na een paar bladzijden opgaf om te gaan voetballen. *Woesten* nam vier jaar in beslag en het idee ervoor ontkiemde op de Antwerpse schrijversacademie. Intussen heeft Van Steenberge de smaak te pakken. In 2016 verscheen zijn tweede roman, *Blindelings*, en in 2017 zijn theatertekst *Adela en Helena*. Met dat stuk gingen Chris Lomme, Simone Milsdochter en Katelijne Verbeke op tour, geregisseerd door Ignace Cornelissen. Het duo Van Steenberge-Cornelissen is met *Woesten* dus niet aan zijn proefstuk toe.

DE VERWOESTING IN WOESTEN

Net zoals Stefan Hertmans zich voor *Oorlog en terpentijn* (de roman die Needcompany vorig jaar nog op de Warande-planken bracht) liet leiden door de notities van zijn grootvader, zo werd Kris Van Steenberge voor *Woesten* geïnspireerd door de verhalen van zijn ooit inwonende opa over de ‘Groote Oorlog’. Van Steenberge deed veel opzoekingswerk over die zwarte bladzijde in onze geschiedenis. En hoewel hij op het einde van zijn onderzoek op een

historisch werk stootte van een leerkracht uit Woesten dat heel wat van zijn research bevestigde, was het de auteur niet per se om historische accuraatheid te doen. “Ik ben een verhalenverteller en geen historicus. Wie dit boek leest om meer te weten te komen over WO I, komt bedrogen uit”, benadrukt hij. “Ik heb een literaire roman geschreven en geen geschiedkundig werk. Woesten, een klein dorpje in de Westhoek, de Grote Oorlog met alle leed en pijn en de ongekende kracht van de wapens die voor het eerst gebruikt werden tussen 1914 en 1918, dienen als kader om mijn verhaal vertellen. Mijn boek handelt over verwoesting en verminking, en hoe daarmee om te gaan. Dan is WO I de ideale setting.”

HET GEFEZEL VAN DE KWEZELS

Het feit dat Woesten zo’n klein dorp is, maakte het perfect voor Van Steenberge, die zijn verhaal van in het begin “in een kleine gemeenschap” zag. Lezers krijgen de gebeurtenissen rond Valentijn, Nameloos en hun ouders, Elisabeth en Guillaume, dan ook te horen tegen de toepasselijke achtergrond van dorpsgeroezemoes, gretig geroddeld en gefluister. De belangstelling is begrijpelijk, want Guillaume is niet eender wie: hij is “meneer docteur”. En ook zijn vrouw loopt al heel haar leven in de kijker. Elisabeth is een bovengemiddeld pientere vrouw waarrond de dorpsmannen cirkelen als aasgieren. De bewoners van het geïsoleerde gehucht leven op door de ellende

van Elisabeth en co te herkauwen en vergeten zo even hun eigen miserie. Heel herkenbaar voor al wie de burens ooit betrapte op spieden vanachter de sanseveria’s of de kanten gordijnen – en daarvoor hoef je niet eens in een West-Vlaams gat te wonen in de jaren 1900.

TOEGANKELIJKHEID BOVEN

Cornelissen stond in 1983 aan de wieg van Theater Het Gevolg, op een boogschuit van de Warande, en hij was er tot eind 2013 artistiek leider. Hij regisseerde er onder meer *Hendrik De Vijfde*, *Het Poppenhuis* en *Noordeloos*. Daarnaast werkt Cornelissen freelance voor tal van gezelschappen in Vlaanderen en Nederland, zoals Theater Antigone, Theater Zuidpool, NTGent en KVS. Hij mocht onder andere de Signaalprijs, de Hans Snoekprijs, de Interprovinciale Prijs voor Letteren en de Edmond Hustinxprijs in ontvangst nemen voor zijn werk.

VIER DELEN

In minstens één opzicht blijft de voorstelling alvast trouw aan de roman. Die schakelt tussen de perspectieven van Elisabeth, Guillaume, Valentijn en Nameloos om dezelfde gebeurtenissen te vertellen van “dat vervloekte jaar 1914” en houdt de lezer zo aan zijn fauteuil gekluisterd. Ook de toneelbewerking van *Woesten* valt uiteen in vier delen, die telkens het standpunt van een ander personage belichten. Elk luik

reikt stukjes informatie aan die in het laatste deel tot een verrassende ontknoping leiden. Cornelissen ronselde Katrien De Ruyscher (die begin dit jaar nog de echtgenote van Tom Waes’ personage Bob Lemmens vertolkte in *Undercover*), Tom Van Bauwel (die speelde en regisseerde bij onder meer Zuidpool, Het Toneelhuis en BAFF), Bert Verbeke (bekend van zijn rol in *Thuis*, maar intussen ook van heel wat toneelstukken, tv-series en musicals) en jong geweld Wito Geerts en Johannes Wirix-Speetjens. Of u zich na de voorstelling zult verliezen in een vergelijking tussen boek en bewerking, of u zult voornemen om *Woesten* ein-de-lijk eens te lezen – één ding staat vast: het wordt een avond om duimen en vingers bij af te likken. Geniet ervan!